

RAPPORT FOR OLJEFRI I ASKØY/BERGEN/LINDÅS/RADØY/HORDALAND 2014

INNLEDNING

I 2014 kom den 5 rapporten fra FNs klimapanel, som ikke uventet slo fast at den globale gjennomsnittstemperaturen har fortsatt å stige, sammen med utslippene våre av klimagasser. I denne rapporten slås det også utvetydig fast at endringene i klimaet er menneskeskapt. Det er fortsatt mulig å hindre skadelige klimaendringer globalt, men dette vil kreve betydelig større innsats.

Norge er ikke noe unntak. De nasjonale klimagassutslippene har ikke gått ned. I dette bildet er arbeidet med utfasing av oljefyring ett unntak. Mens klimagassutslippene i andre sektorer stiger, ser vi en markant nedgang i utslippene fra oljefyring. Siden 2010 har utslippene fra oljefyring gått ned med hele 61 %!

Oljefri er et klimaprojekt som drives av naturvernforbundet, der målet er å gjøre det lettere og tryggere for boligeiere å erstatte oljefyring med fornybar energi. Oljefri består av nettsiden oljefri.no der boligeiere finner all nødvendig informasjon om overgang fra fossil til fornybar oppvarming, og i tillegg kan sende forespørsel til kvalitetssikrede, lokale bedrifter. I tillegg til nettsiden driver naturvernforbundet lokale oljefrikampanjer. I Hordaland har vi i 2014 samarbeidet med Bergen kommune, Hordaland fylkeskommune, Askøy kommune, Lindås kommune og Radøy kommune, hvor vi har gjennomført aktiviteter som informasjonsmøter, befaringer, stands og innsalg i media. I tillegg har vi ønsket å spille en positiv rolle for kommunene når det gjelder å få gjennom politiske saker.

Gjennom arbeidet med Oljefri har også Naturvernforbundet i 2014 jobbet politisk for å få på plass en bedre støtteordning for overgang fra oljefyring til fornybar energi, og jobbet for å gjøre regelverket knyttet til nedgravde oljetanker klarere. Mange av innspillene våre har blitt tatt hensyn til når Enova lanserer en ny støtteordning 5. januar, og vi håper at en felles knyttet til forurensingsforkriften vil vinne frem. I 2014 har vi også opplevd økt oppmerksomhet spesielt i nasjonale medier.

Vi mener at nedgangen i salget av fyringsolje og den økte oppmerksomheten Oljefri, overgang fra fossil til fornybar oppvarming og lekkasjefare fra nedgravde oljetanker har fått, viser at det er et økende behov for Oljefri som prosjekt.

AMBISJONER FOR OLJEFRI I HORDALAND

Oljefris mål er et samfunn uten oljefyring i 2020. Prosjektet har som ambisjon å bidra til at klimagassutslippene fra oljefyring i boliger og bygg i Hordaland går ned ved å gjøre det enklere og tryggere å erstatte oljefyring med fornybare oppvarmingsalternativer og spare energi. Vi har også en målsetning om å unngå oljelekkasjer fra oljetanker. I 2014 ønsket vi å gjennomføre følgende aktiviteter:

1. Forbedre verktøyet oljefri.no i Hordaland
2. Gjennomføre Oljefrikampanjer
3. Samarbeid med kommuner i Hordaland
4. Energirådgivning til boliger: Student til unnsetning. (avhengig av ekstra finansiering)
5. Kompetanseheving internt og eksternt (avhengig av ekstra finansiering)
6. Få flere til å jobbe med bygg, energi og miljø i Hordaland (avhengig av ekstra finansiering)
7. Prosjektevaluering og -rapportering

På grunn av manglende finansiering har det blitt kuttet kraftig i ambisjonene. Aktivitet 4, 5 og 6 har blitt kraftig redusert. I tillegg har vi valgt å prioritere prosjektets hovedmålgruppe, husholdninger.

RESULTATER

Direkte: Resultater som er direkte knyttet til nettsiden oljefri.no.

1. Nettsiden Oljefri.no	Nasjonalt	Hordaland
Antall økter / besøk på nettsiden	48 772 (+ 13 %)	5 703 (+ 23 %)
Antall sidevisninger	126 866 (+ 5 %)	18 420 (+ 5 %)
Antall forespørsler om overgang fra oljefyring til fornybar oppvarming	844 (+ 89 %)	116 (+17 %)
Antall tilbydere	45 (+ 22 %)	10 (+ 42 %)

Indirekte: Resultater som er indirekte knyttet til Oljefri. Når brukere av oljefri.no rapporterer at de har blitt oljefri, er det de selv som har gjort jobben, og resultatene kan derfor ikke knyttes direkte til oljefri.

2. Erstattet oljefyren	Nasjonalt
Antall som har mottatt tilskudd fra Enova	4158 (siden mai 2013)
Oljefris brukerundersøkelse	42 % Har blitt oljefri ¹
	33 % Blir snart oljefri

Det er verdt å merke seg at brukerundersøkelsen blir sendt ut hvert år – til de som nettopp har sendt inn en forespørsel til oljefris tilbydere. Det å bli oljefri koster mellom 20 000 (de som bare fjerner

¹ I tillegg har 1 prosent erstattet elektrisk med fornybar oppvarming, 4 prosent gjort andre energismarte tiltak.

oljetanken) og 300 000 kroner (de som erstatter oljefyr med bergvarme). Dette er betydelige investeringer og vi skal ha respekt for at beslutningen derfor kan ta tid. Langt fler vil gjennomføre tiltak, og blir Oljefri på noe leger sikt.

3. Salget av fyringsolje (SSB)	Nasjonalt 2014 (jan – nov) (endring fra 2013)	Hordaland 2014 (jan – nov) (endring fra 2013)
Fyringsolje (liter)	212 757 115 (- 38 %)	18 285 969 (- 39 %)
Fyringsparafin (liter)	39 366 105 (- 14 %)	1 177 259 (- 44 %)
Totalt (liter)	252 123 220 (- 35 %)	19 463 228 (- 39 %)

Prsentsvis nedgang i salget av fyringsolje siden 2010.	61 %	58 %
---	------	------

Nedgangen i salget av fyringsoljer har vært massiv fra 2013 til 14. For å korrigere for årlige svigninger (f.eks temperatur), har vi valgt å se på nedgangen i salget siden 2010. 2010 er også året Oljefri gikk fra pilotprosjekt til nasjonalt program. Nedgangen er formidabel. Noe mindre i Hordaland enn for resten av landet, men en nedgang i utslippene på 60 prosent er fantastisk, og viser oss at målet om at et Norge uten oljefyring i 2020 er realiserbart.

GJENNOMFØRTE AKTIVITETER

Aktivitet 1:

Verktøyet oljefri.no i Hordaland

1.1 Informasjon: For å sikre høy kvalitet oppdateres og videreutvikles nettsiden oljefri.no kontinuerlig. I 2014 har vi:

- laget 3 nye oljefri-/energihistorier fra Hordaland på oljefri.no.
- oppdatert og videreutviklet kampanjens nettsiden oljefri.no/hordaland regelmessig. Spesielt i forbindelse med gjennomføring av aktiviteter.
- brukt sosiale medier aktivt for å inspirere flere i Hordaland til å bli oljefri og energismart.

1.2 Tilbydere og tjenester: Oljefris tilbydere er kontrollert på kompetanse, økonomi og referanser. I 2014 har vi:

- kartlagt aktuelle tilbydere for Oljefri i Hordaland.
- utvidet tilbydersamarbeidet med tre nye bedrifter, og samarbeider nå med 10 bedrifter i Hordaland.

Aktivitet 2:

Oljefri kampanje

2.1 Husholdninger: Husholdninger er Oljefrikampanjens hovedmålgruppe. I 2014 har vi:

- arrangert 4 informasjonsmøter om overgang fra fossil til fornybar oppvarming i Bergen, Askøy og Radøy.
- sendt ut 2 000 brev til eiere av oljetanker/oljefyrer om overgang fra oljefyring til fornybar oppvarming med kommuner i Hordaland i Bergen og Askøy, og annonsert aktiviteter i lokalmedia.

- invitert til 5 visninger av bygninger med fornybar energi og energismarte løsninger.
- hatt 7 oppslag i lokale og regionale medier om overgang fra fossil til fornybar oppvarming og nedgravde oljetanker.
- hatt 7 oppslag i nasjonale medier.
- bidratt til at 30 boligeiere i Bergen har fått gratis energimerking av ingeniørstudenter ved Høyskolen, og
- hatt stand der Oljefri ble presentert for Klima- og miljøminister Tine Sundtoft, og Kong Harald i forbindelse med Naturvernforbundets 100 års dag, og hatt stand på forskningsdagene i Bergen for å få flere Hordalendinger til å ta i bruk klimavennlig solenergi.
- fått utviklet et solenergivisningsanlegg som kan brukes for demonstrasjon av solenergi i Bergen av flere partnere.
- fått utviklet en ny og oppdatert oljefristand og en ny brosjyre for Oljefri Hordaland.

2.2 Næringsbygg og borettslag: I 2014 har vi ikke prioritert arbeid med næringslivsbygg og borettslag.

Aktivitet 3:

Oljefrikommuner i Hordaland

3.1 Politisk arbeid: I 2014 har vi:

- utviklet en veileder for kommunene knyttet til registrering av nedgravde oljetanker og arbeid med forurensingsforskriften for nedgravde oljetanker.
- bidratt i forbindelse med at klimarådet for Hordaland har sendt en oppmodning til arbeidet for at samarbeidskommuner skal vedta forurensingsforskriften.
- bidratt opp mot statsbudsjettet og enøk-skattefradrag, og Enova for best mulig støtteordninger til utfasing av oljefyring og energieffektivisering. Vi har blant annet klart å få innført støtte til fjerning av parafinkamin/oljetank og

3.2 Nye kommunesamarbeid: I 2014 har vi:

- utviklet en strategi og et nytt og forenklet konsept for samarbeid med kommuner i Hordaland om Oljefri.
- kartlagt, kvalitetssikret og godkjent tilbydere for Oljefri i aktuelle kommuner for å sørge for at innbyggerne kan få et helhetlig Oljefriverktøy.

3.3 Eksisterende kommunesamarbeid:

I 2014 har vi:

- Utarbeidet informasjon til alle med oljefyrte anlegg og ildsteder i samarbeid med kommuner der det har vært mulig.
- Kommunene har sendt ut egne informasjonsbrev i forkant av at Oljefri møter der dette har vært mulig.
- Samarbeidet med kommunene om å gjennomføre Oljefri med aktiviteter som stands og informasjonsmøter og media-arbeid.
- Profilert kommunene som deltar i prosjektet med logo på nye regionale trykksaker, samt omtale på nettsiden oljefri.no og andre anledninger prosjektet omtales i egen regi.

- Arrangert 2 referansemøter for kommunepartnerne og regionale prosjektpartnere, slik at kompetanse og erfaring bedre kan deles, og holdt egne statusmøter med kommuner.
- Bidratt til at erfaringer blir delt mellom kommunene i Hordaland.

Aktivitet 4:

Energirådgivning til boliger (avhengig av ekstra finansiering)

Vi har ikke hatt midler til å gjennomføre energirådgivningsdelen av prosjektet, men Høyskolen i Bergen har valgt å ta energimerking inn i undervisningen. Derfor har vi likevel valgt å bruke Oljefri og samarbeidet med Bergen kommune til å markedsføre tilbudet. I 2014 har vi:

- Markedsført tilbudet om gratis energimerking gitt av studenter ved Høyskolen i Bergen gjennom brev og på Naturvernforbundets og Oljefris nettside, og Oljefri har hatt ansvar for å registrere påmeldinger.

Aktivitet 5:

Kompetanseheving

Vi har ikke hatt midler til å gjennomføre noe omfattende arbeid på kompetanseheving. I 2014 har Oljefri Hordaland likevel gjennomført følgende:

- arrangert klimanettverksmøte om registrering og kontroll av oljetanker for kommuner i Hordaland i samarbeid med Hordaland fylkeskommune.
- arrangert åpent møte om naturlige byggematerialer med påfølgende befaring på den sosiale og faglige møteplassen Naturlig onsdag.
- arrangert frokostmøte om solenergi i samarbeid med Bergen kommune, Høyskolen i Bergen, Husbanken, Høyskolen i Bergen, Fylkesmannen.

Aktivitet 6:

Få flere frivillige til å jobbe med bygg, energi og miljø i Hordaland.

Gjennom Oljefri har vi ønsket å styrke det frivillige engasjementet knyttet til bygg, energi og miljø i Hordaland. I 2014 har vi:

- fått hjelp av frivillige til gjennomføringen av nesten alle Oljefris kampanjeaktiviteter. Til sammen 10 personer har bidratt frivillig i gjennomføringen av Oljefri Hordaland.
- bistått Naturvernforbundets bygg og energigruppe i saker som er relevant for arbeidet i Oljefri.

Aktivitet 7:

Prosjektutvikling, evaluering og -rapportering.

Prosjektutvikling, evaluering og rapportering er. I 2014 har vi:

- gjennomført årlig evaluering av tjenesten og nettsiden oljefri.no med gjennomføring av brukerundersøkelse og evalueringsamtaler med tilbydere.
- satt i gang evaluering av boligeiere og studenters erfaring med energirådgivningsprosjektet.
- arrangert statusmøter internt i prosjektet med gjennomgang av resultater og referansegruppemøter med kommuner og regionale prosjektpartnere hvert halvår.
- revidert budsjett og prosjektskisse, samt utarbeidet årlig prosjektrapport for Oljefri i Hordaland med aktiviteter og prosjektrengskap.
- arbeidet med strategisk videreutvikling av oljefriprosjektet.

I tillegg til aktivitetene over ligger kostnader ved revisjon, administrasjonskostnader til økonomiavdelingen og andre prosjekterelaterte kostnader til aktivitet 7.